THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario January 22nd, 1913

זאל עס זיין דער אנפאנג?

פיעלע רעוואלוציעס און אויפשטאנדען זענען פארגעקומען אין די לעצטע עטליכע צעהנדליג יאהרען, דארטען אבער, וואו דער אויפשטאנד איז פארגעקומען אין א לאנד, רעגירערט פון א פעהיגע און וט אראנזיזיר - טער רעגירונגס מאשין, דאן האט זיך דער אויפשטאנד, האט ער געמעגט פערמאגען טיעפע ווארצלען ביים פאלק, געענדיגט מיט א דורכפאל.

אזוי האבען דעם קאמפף פערלוירען די בורען, די אינדיער, און ניט לאנג צוריק די אירלענדער.

געגען א מעכטיגער מלוכה, איז אן אויפשטאנד אהנמעכטיג, און פריהער אדער שפעטער ווערט אזא אויפשטאנד אונטערדריקט.

אנדערש איז עס אבער, [redacted] האנדעלט זיך וועגען א מלוכה וועמענס רעגירונגס - ארגאנען [redacted] ווילט, וועלכע לעבט נאך איבער יענעם פראצעס, וואס ביי די קולטור [redacted] איראפעאישע פעלקער, איז עס שוין א זאך פון דער פערגאנגענהייט.

אלס „דער קראנקער פעטער פון אייראפא" האט מען די טערקיי מעצייכענט, אבער דאך האט מען איהר ביז גאר לעצטענס בעוואנדערט, ווי אזוי עס איז מעגליך געווען פאר דער טערקיי אנצוהאלטען איהר אזר אטישע משמלה, אין פלעצער, וואו די טערקען זענען אין דער מינאריטעט.

אין רוהיגע צייטען, האט מען אפנים די קראנקהייט פון טערקיי צופיעל אבערשאצט. ווי קראנק זי איז ניט געווען, האט זי נאך אלעס געהאט גענוג כחות צו שיקען א „חאיאל", אונטערדריקען אן אויפשטאנד. איז אבער די מלחמה געקומען און טערקיי האט געמוזט נאכהאלטען דעם בלוטיגען אייראפעאישען קאנצערט.

די טערקיי איז ניט יענע מלוכה, וועלכע קען קעמפפען געגען אן אויסערליכען שונא, האלטענדיג צו דער זעלבער צייט די אינערליכע אינ־סורגענטען אין צוים.

דאס האבען די אונצופריעדענע אראבער דערפיהלט, און צווישען די אנדערע קריעגע - נייעס פון די לעצטע טעג, זייסט לאנדאן אויך צו דערצעהלען וועגען דעם אויפשטאנד אין אראבען, וועלכער האט זיך גע - ענדיגט מיט דעם, וואס די הייליגע שטאדט מעקא, און דער הויפט האפען „דשעדדאה", זענען אבגעריסען געווארען פון דער טערקיי, און זיך פראקלאמירט זעלבסטשטענדיג.

צווישען די אראבער און טערקען, איבערהויפט ביי די וועלכע לעבען אין דיעזען גענעגד פונ'ם רייטען, האבען קיינמאהל ניט עקזיסטירט קיין צו פריינדליכע בעציהונגען. און אין דיעזען אויפשטאנד קען מען דארום גלייבען.

די טערקיי אין איהרע מלחמות האט תמיד געזוכט, און אויך עס געטהאן ביי דער יעצטיגער קריעג, צו ערקלערען דעם קריעג אלס א הייליגען.

פערלירענדיג די שטאדט מעקא, די שטאדט פונ'ם „הייליגען שטיין" האט די טערקיי פיעל פערלוירען פון איהר פרעסטיזש אין דער מהמדאנישער וועלט, און עס איז גאנץ מעגליך, אז דיעזער פערלוסט זאל ווערען דער אנפאנג פון איהר סוף.

שוין יעצט ערקלערען פיעלע דיפלאמאטען, אז די מלחמה וועל זיך ענדיגען אויף טערקיים רעכענונג. און אז זי וועט ארויס מיט פיעל ווע־ניגער טערריטאריע, ווי די ווי זי איז ארויין. פערלירשטריג נאך דעם פרעס־טיזש ביי דער אראבישער וועלט. וועט די טערקישע הערשאפט מזען פיהלען.

די איינשרימפונג פון דער טערקישער מלוכה קומט שוין פאר זייט א לענגערע צייט. זאל דאס זיין דער אנפאנג צו איהר ווייטערדיגער פער - קלענערונג?

וואקאציע

נאך עטליכע טעג. און די היגע פאלקס - שולען, וואו עס ווערען געלערנט טאראנטאס זעכציג טויזענד של קינדער, וועלען געשלאסען ווע־רען איבער די זומער - מאנאטען. די קינדער וועלען בעקומען זייער וואו־קאציע.

אויב די קענערער פאלקס - שול פערדיענט קריטיקירט צו ווערען אין פיעלע הינזיכטען איהרע, איז אבער דער איינפיהר פון וואקאציע א לוי־בענס - ווערטהע זאך. ווייל די דריי זומער - מאנאטען, ווען די קינדער ווערען אבגעלאזען אויף דער פרייער לופט צו פערברענגען זיי „פיזעל אין וואלד", טהוען ניט גור אויך גוטעס פאר דער פיזישער זייט פונ'ם קינד, נאר ווירקען אויך אויף דער גייסטיגער ענטוויקלונג פונ'ם לאנד.

נאך די וואקאציע - מאנאטען, קומט דאס קינד צוריק ניט נאר פריש און מונטער, נאר עס איז אויך דאן פיעל פעהיגער צו פערנעהמען די למודים, ווייל נאר אין א געזונטען קערפער קען זיין א געזונטע נשמה.

אזוי איז עס מיט אלע קינדער, און אזוי דארף עס אויך זיין מיט די אידישע קינדער.

דער חוב פון די אידישע עלטערען צו זייערע קינדער, דארף אין דיע־זע מאנאטען זיין, אז זייערע קינדער זאלען וואס מעהר ערהאלטען בעקומען, אום עס זאלען פון זיי אויסוואקסען געזונטע מענשען.

די אידישע עלטערען דארפען אבער אויך ניט פערגעסען אין א צווייטער זאך.

די זומער מאנאטען פון וואקאציע, זענען די פאסענדסטע וועגן אי־דישע קינדער קענען בעקומען אידישע ערציהונג.

עטליכע שטונדען א טאג, וועט ניט רויבען פיעל פון די פערגענו־גענס פון די קינדער. און ביי א פאסענדע אידישע ערציהונג קענען דארונ. די זומער - מאנאטען פיעל אויפטהאן ניט נאר פאר'ן גוף פונ'ם קינד, נאר אויך פאר זיין נשמה.

וועט יאפאן האבען מלחמה מיט אמעריקא?

מיינונגען פון א יאפאנעזישען שריפטשטעלער אין א יאפאנעזישען זשור־נאל איבער מלחמה. — אייניגע ווערטער איבער פרעפערענצעס.

פון יעקב קירשענבוים

די יעצטיגע שווערליכע צושטענדע אין די מלחמה בעטרעפענדע לענדער, די פער לעצונג פון די אינטערנאציאנאלע געזעצע די אריינדרינגונג פון דייטשלאנד און בעלגיען, און דיעזע מאכט פון ענגלאנד, האבען ביי די אמעריקאנער אזוי אויסגערודערט זייערע נערוון, אז זיי רע דען שטארק פון פריפערענצעס.

עס קען זיין אז פריפערענצעס איז אין געוויסע בעציהונגען ניט שלעכט, און אויב די יוניטער סטייטס וויל פערגרעי־סערען איהרע ארמעען און די קריעגס שיפען דאן קען זי דאס טהון, אבער ניט דורך רייצען איין נאציאן געגען א צווייי־טע.

אין א יאפאנעזישען מענעזין איז לעצ־טענס אויך געווען געדריקט אן ארטיקעל אין וועלכען עס ווערען בולט אילוסטרירט די פערהעלטניסע צווישען יאפאן און אמע ריקא, און דער שרייבער פון יענעם אר־טיקעל רעדט מיט ליעבע און גרויס דרך ארץ צו די יוניטער סטייטס.

אוב, זאגט דער שרייבער, די יוניטעד סטייטס גלייבט אז א גרויסע ארמעע איז נויטיג אויפצוהאלטען איהר פריעדען איז זי בא עכטיגט צו איהר אנזיכט, אבער עס איז, זאגט ער ווייטער אן עולה צו מאכען דענקען די אמעריקאנער בעפעלקערונג, אז דאס יאפאנעזישע פאלק וויל, אדער פאלגט א מלחמה מיט אמעריקא.

עס איז קיין פראגע ניט, אז געטויסע פערזאנען אין די יוניטער סטייטס פערד־ניפטען די נאציאנאלע אדערן פון דעם אמעריקאנער פאלק געגען די יאפאנער וועהרענד אין אמת'ן בעראפען מיר ניט מורא האבען פאר יאפאן.

יאפאן האט ביז יעצט ניט ארויסגעוויי־זען דעם מינדעסטען סימן פון בייזקייט צו אמעריקא. יאפאן האט ניט ארויסגע־וויזען קיין שום פערדאכט געגען די יו־ניטעד סטייטס כאטש די פערבינדונגען צווישען יאפאן און אמעריקא זוכען פאר די לעצטע 10 יאהר ניט אזוי איז, איז דאך איז יאפאן געבליבען פריינדליך צום אמעריקאנער פאלק.

אין בעציג צו דער קאליפארניא פראגע האט יאפאן געזוכט און זוכט נאך יעצט דורך פריעדליכע פערהאנדלונגען די פראג צו שליכטען.

עס וועט זיין אינטערעסאנט אונטערע לעזער צו דערמאהנען, אז אין קאליפאר־ניא סטייט, לאם עדזשעלעס, סאן פראנ־ציסקא א. ז. וו. ווערען יאפאנער אונ־טערדריקט, און מען ערלויבט זיי ניט צו קויפען קיין לאנד און מען שעהמט זיך מיט זיי פינקט ווי מיט די נעגערס אין די סאוטה. אט די סיטואציע רופט ארויס דיפלאמאטישע פערהאנדלונגען צווישען יאפאן און אמעריקא.

יאפאן וואנט אבער ניט צו שרייען צו הויך אדער צו זיין צו שטרענג און זיא האפט נאך אלץ אז די אמעריקאנער וועל־לען איינזעהן זייער טעות און געבען דיא יאפאנער גלייכע רעכטע אין די יוניטער סטייטס.

יאפאן האט בעוויזט דייטשלאנד און זיי ארויסגעטריבען פון זייער לאנד און כאטש זי איז אין פערבינדונג מיט גרויס בריטאניען שטעהט זי יעצט א רוהיגע און ניקט אמוניציאן און אלעס אנדערעס צו די צענטראלע מעכטע פונקט ווי צו זייערע געגענער.

וואס דאס בעוויזט אז יאפאן איז א פריעדליך פאלק און זוכט ניט צו געווינען דורך בלוט פערגיסונגען — זאגט דער שרייבער אין יענעם ארטיקעל איבער יאפ־פאן און אמעריקא.

די אימיגראציאן פראגע איז יעצט אין יאפאן, קיין פראגע ניט, כאטש איינינע פאליטישענס קאכען זיך אין די יוניטעד סטייטס צו מאכען בעשרענקונגס געזע־צע געגען יאפאנעזער, בלייבט יאפאן גוט מוטהיג, און האפט, אז דער פייגד און אינטעלעקטועלער גייסט, וואס וועבט דורך די אמעריקאנער בירגער וועט ניט ערלויבען צו דערשטיקען און פערדאמען א נאציאן אהן לאנגישע אורזאכען.

איבערהויפט צייגען די לעצטע סטאַ־טיסטיקס אז עס קומען מעהר יאפאנער צוריק, פון די יוניטעד סטייטס, ווי עס פאהרען אין די פעראייניגטע שטאאטען, און די יאפאנעזישע איינוואהנער אין אמעריקא האבען זיך זייט דעם יאהר 1907 פערמינדערט אויף 4,408 און דאנ־ך טרייבען די פאליטיקער אין וואשינגטאן צו בעשרענקען די איינוואנדערונגס געזעצע געגען די יאפאנעזער.

כאראקטעריסטיש איז ווי דער יאפאַ־נעזישער שרייבער גלויבט, אז די אלע איינוואנדערונגס געזעצען זיינען בלויז געציעלט געגען יאפאן.

יאפאן האט ניט פערלעצטע "די מאנ־ראו דאקטרין" און האט זיך ניט געזוכט צו בעזעצען אדער בעפעסטיגען אין מעק־סיקא אדער אירגענד וואו, וואס זאל קע־נען וואהרפען א פערדאכט געגען דער יאַ־פאנישער רעגירונג, אז זיא זוכט מלחמה דאך טענה'ט דער שרייבער זוכען געוויס טע דעמאנאנען און דושינגא אמעריקאנ־שע צייטונגען צו רייצען אמעריקא געגען יאפאן כאטש עס האט ניט קיין איינציגע בענדיגונג, אדער בערעכטיגונג אפילו.

עס איז אבער ניט קיין צווייפעל אז יאפאן זוכט צו זיין אין אזען, דאס וואס אמעריקא איז אין דער נארטה אמעריקאנ־שער גענענד. יאפאן'ס איבערמאכט אין איסט אזיען קען ניט ווערען אבגעלייקענט און נאך אלעמען איז זי טאקע די איינצי־גע אזיאטישע נאציאן. וואס האט א רעכט צו שפיעלען די הויפט ראלע אין דעם אריענט.

זייט דער קריעג וואס יאפאן האט גע־האט אין יאהר 1895, מיט כינא, האט זי ניט געזוכט צו בעהערשען כינא, און האט בלויז איינגעפיהרט פרייע און אפענע טיהרען אין אלע האפענס, און זי ווייסט אז דער פריעדען אין כינא איז אויך אב־הענגיג אין יאפאן, און אויב יאפאן זוכט ניט צו בעהערשען אין אמת'ן זינן פון ווארט כינא, צו וואס וועט זי קריבען אין אמעריקא?

ווייסען דען ניט די יאפאנעזער, אז זי וועלען קיינמאהל ניט קענען בעהערשען ווייטע פעלקער, ווייסען זיי דען ניט, אז די אמעריקאנער זיינען צו פריי און צוא רעוואלוציאנערישׁ געשטימט, מען זאל זיי קענען מיר ניט דיר ניט צוכאפען, און זיי ווילען עס טאקע אויף ניט, וואס די יאַ־פאנער זוכען, איז, אז זייערע אימיגראנ־טען זאלען האבען גלייכע בירגער רעכטע.

און אנשטאט צו מאנאפליזירען דיא כינעזישע מארקעטס, וויל בעסער יאפאן מיט דער אמעריקאנער הילפע עקסטענדיר־לען די אינדוסטריעלע קווילען און אוצרות אין כינא.

אט דיעזע אלע פליינליכקייטען זאגט דער שרייבער וואלטען שוין פון לאנג אן געווארען געסטעלט, ווען אמעריקא וואלט געזוכט צו פערשטעהן די יאפאנע־ער, ווי די יאפאנעזער טרייבען צו פער־שטעהן דיא אמעריקאנער. און אנשטאט צו זוכען די פערבירדערונג צווישען נאציאן און נאציאן זוכען בילינג פאליטיקער צוא שלאגען קאפיטאל פון דער פראגע.

און א חוץ דעם מאכען די יוניטעד סטייטס בעזיעגענדיג פארבערייטונג און האלטען סיי ווי סיי אין פערגרעסערען זיי ער ארמעע.

אין דער צייט ווען יאפאן האט געהאט מלחמה מיט רוסלאנד, איז יאפאן געווען די פיערטע זעע מאכט און די יוניטעד סטייטס די פינפטע און זייט דאמאלס איז יאפאן געבליבען ביי איהר שטעלונג, וועהרענד אמעריקא האט געגעבען א ריע־זען שפרונג און איז יעצט די צווייטע יַם מאכט אין דער וועלט.

אין לויף פון דער צייט האט די יוניי־טעד סטייטס אויסגעגעבען צו פערגרעסע רען איהר נייוויז ניט וועניגער פון דער גרויסער סומע $1,288,403,099 ; וועה דער יאפאן האט אויסגעגעבען נאר $379,408,324 ; וואס דאס איז 4 מאהל וועניגער ווי די יוניטעד סטייטס האט אויסגעגעבען.

אין מאמענטאן איז די אמעריקאנער נייווי פיעל, פיעל גרעסער ווי די פון דיא יאפאנעזער און דאך שרייבען די מארד פאַ־טריאטען אז די יוניטעד סטייטס קען לייכט בעפאלען ווערען פון די יאפאנעזער און מיר טארען אויך ניט פערגעסען, אז די קריעגס שיפען אין די יוניטעד סטייטס זיינען א סך, א סך גרעסער און מאדערנער, ווי די קריעגסשיפען פון יאַ־פאנעזער, טא וואס איז די מורא?

אמעריקא איז צוויי מאהל אזוי שטארק ווי יאפאן מיט איהר מאכט, און דער גאַ־צער געשריי פריפערענצעס איז ניט מעהר און ניט וועניגער ווי א פאליטישער שריי־בער זאגט דער יאפאנעזישער שרייבער צו ערינערען האט געגען זיין פאלק.

און לויט דעם יעצטיגען פארגרעס פון אמעריקא, וועט אמעריקא אין דעם יאהר 1921 איבערשטיגען יאפאן מיט איהר נייווי 3 און א האלב מאהל מעהר וויא יעצט. דאס אליין איז א פאקט, און יעצט איז שוין אבגערעדט דערפון, אז יאפאן חלום'ט ניט פון אטאקירען די יוניטעד סטייטס.

עס איז פשוט אונמעגליך פאר יאפאן איינצודרינגען אין די יוניטעד סטייטס, און עס איז פונקט אזוי מעגליך פאר יאַ־פאן אריינצורוקען זיך אין אמעריקא, ווי אמעריקא אין יאפאן, ווייל יאפאן קען ניט בעזיעגט ווערען ביז צום לעצטען יאַ־פאנעזער און אמעריקא וועט ניט מאכען אזא שחיטה, און יאפאן דעסגלייכען, ווייל די יוניטעד סטייטס קענען ניט בעהערשט ווערען און א געלע ראסע, און זיי דענקען נאר ניט דערפון.

יאפאן וויל ניט און קען ניט "עפאר־דען" צו האבען מלחמה מיט אמעריקא, כינא מען זאל זי צווינגען דאצו, און אמע ריקא זוכט געווים ניט קיין מלחמה, דאַ־ריבער איז דער גאנצער געשריי יאפאן וויל מלחמה אן איינפאכער 'בלאף"

פאלשע עקשנות

פון הרב ר'י גארדאן

צו דעם מזמעל וועגען דער פלייש פראגע. אן ענטפער צום עדיטאריעל „ווער איז שולדיג ?"

כשר, עהרליך און ריכטיג אויפ'ן בעסטען ארט איז געווען איינגעפיהרט די כשרות אין טאראנטא.

דיעזע שטארט האט געריעגט אלס א גוטער ביישפיעל פון אנדערע אידישע געמיינדען.

פלוצלינג איז געבארען געווארען א צושטערונגס טהעטיגקייט, און האט זיך צופלאסערט אין עקשנות פלאמען, און וואס די כשרות פערוואלטונג האט גע־ביוט, האבען זיי צובראכען, שרוועגליג „אמעריקא איז א פריי לאנד, ווער עס וויל קען צייהען דעם חלף".

דורך מיין זוכען צו בעווארענען די פונדאמענטען פון דער הנהגה און די כשרות פרינציפען, האב איך זיך פער־שאפט ליידען, פערדרוסען און צרות, וועלכע האבען מיר מיער געמאכט, און געצוואונגען צו קוקען און שווייגען, ווי דער טריפה'נער טייפעל שפיעלט א כשר'ע ראליע, זאגאר נאכ'ן געבאפט ווערען פערקויפענדיג גע'הרג'טע פליישען.

די אנערקענונג פון דער הנהגה איז פערשוואונדען און נאכגעגאנגען, אזוי ווייט, אז אויף מיין טיש איז ניט געווען קיין פלייש יעניג שפייז חדשים לאנג, מיט דער אויסנאהמע, ווען מען האט געשאכטען איין אויף, ווייל אויף אלע פערקויפטע פלייש איז געווען נאך צו דערקענען וועגען די ריכטיגקייט און כשרות.

שפעטער צו, ווען דער „טריפה־נער טייפעל" האט זיך צו טאנצט צו פיעל, האבען די צושטערער אליין אויס־געפונען, דעם שאדען פון זייער קרומער מחלוקת'דיגע שיטה, און האבען איינגע־שטימט, אז דעם טייפעל מוז מען משלח זיין.

עס האט זיך פארמירט א קערפער־שאפט וואס האט געהאט די אויפגאבע צו בויען פון דאס ניי א פעראייניגטע ווע־כשרות פון אלע שולען און אלע הא־בען זיך געפרעהט, האפענדיג אז טאראנ־טא ווערט צוריק א כשר'ע, ארגאניזירטע אידישע געמיינדע, מיט שותפות'דיגע אינטערעסען צו טהאן גוטעס.

עס איז געווארען נישקשה'דיג און סע האט געהאלטען, אז א רוהיגע, עהרליכע כשר'ע הנהגה זאל בלייבען שטעהען שטענדיג, כמעט אויף דעם זעלבען אופן ווי אין די אמאליגע גוטע צייטען.

ליידער אבער האט זיך דער „טריפה־נער טייפעל" ניט געוואלט אפזעגען זיך מיט טארא נטא, וואו ער איז געווארען דיק, גראב, פעט, געזונד און שטארק, און ער האט דיעזען מאהל איינגעבעטען זיך ביי אנדערע אידען, זייגע פריהערדי־גע גענגער, זיי זאלען איהם אביסעל שפייזען, אבצוכאפען זיינע פערלארענע תרעפטען.

אריינקומענדיג אינ'ם רשות פון זיי־נע נייע בעלי בתים, האט ער געטראפען גוטע קעסט. ער האט זיך פערשטארקט, ווערענדיג נאך שטארקער פון אשמדאי אליין.

אלע בניהו בן יהוידע'ס קייטען האט ער צובראכען מיט זיין שדים קראפט, און האט פון זיי געמאכט ריגלען, און שלע־סער צו פערשליסען אלע האפנונגען פטור צו ווערען ווען עס איז פון זיינע טייפעלשע טענין.

ריכטיגע רבנישע פארערדענונגען אין השגחה איבעראל וואו עס געפינט זיך מילכיגע, פליישיגע, פעטע, מאגערע און זאמדיגע פאלשע כשרות'ן, איז געוואהען אויסגעלאכט.

וואורשטען, פערשיערענע געפיקעל־טע פליישען, פוטער, בויכאביל, קליינ־זערס און נאך ארטיקלען, ווערען פער־קויפט אונטער'ן נאמען כשר, נאנץ פריי, אהן קיינע שטערונגען, און אין פיעלע שלאכט - הייזער איז די שחיטה מעהר ניט בערעכטיגט ווי אנגערופען צו ווערען „אי־בערגעשניטען די סמנים", ווייל זי איז ווייט פון אנגערופען צו ווערען א כשר'ע שחיטה נאכ'ן דין.

אהן קיין ספק פאלט די שולד פון די־עזען צובראכענעם צוישטאנד אויף די צור־ברעבער, וועלכע זיינען בעגאנגען דעם פערברעכען צו אונטערגראבען דעם הנהגה פונדאמענט.

אבער זייענדיג איינער פון די, וואס האבען אינ'ם משך פון עלף יאהר צייט גע־זוכט און מקריב געווען געלד געזונד און עכמת נפש קרבנות, צו פערהיטען כשרות און רעליגיעזע שלחן ערוך'דיגע געזעצען, וויל איך בשום אופן ניט איינשטימען מיט אזיינע בעהויפטונגען אריינצורעבענען מיין נאמען אינ'ם כלל פון די שולדיגע.

אויב עס האבען זיך געפונען צושטער־ער וואס האבען פערניכטעט יאהרען נאכ־אנאנד די אלע תקנות אפשאפענדיג שחיטה שני שוחטים, פערטרייבענדיג אויזיגע שוחטים וואס האבען געטהאן עולות ביי שחיטה ובדיקה, שפאלטען שטאדטישע אחדות, מאכען מחלוקת'ן און וואורפען שמיץ אויף אלע אויסבעפערונגען, זאל זייער נאמען בעצייכענט ווערען פאר שול־דיג. אבל מה לי לכהן בבית הקברות ?

אלס א רב וואס פערטיעפט זיינע גע־דאנקען אין הלכה, חכמה ופלפולא דאוריתא טאג טעגליך, בין איך ווייט צו זיין אונטערגעוואורפען אונטער'ן איינ־פלוס צו פערלען מיט הכשרים רעבטס און לינקס, פערניכטען און מזיק זיין אידיש־קייט, טהען וואס מען טאר ניט, זאגאר וואס מען דארף ניט.

איך מוז ערקלעהרען די אלע בעשול־דיגונגען זענען ניט שייך צו מיר. איהר דארפט ניט פרעגען ווער איז שולדיג דאס איז א פשוט'טע זאך, וואס דער ענטפער איז עלטער פאר דער פראגע, ווי־סענריג, אז דער וואס האט איבערגע־פיהרט און צובראכען, דער איז דער שול־דיגער.

אויב אייך ווילט זיך פרעגען פראגען, טא פרעגט ווער האט צו בראכען די גע־וועזענע עקזיסטירענדע הנהגה, ווער האט האט בטל געמאכט די תקנות ? ווער האט אריינגעלאזען הפקרות ? ווער האט גע־מאכט ניעדריג די רבנישע השגחה ווער האט זיך אבגעטהיילט מאכענדיג פאר זיך שבת? ווער האט געמאכט די שחיטה פאר א פערזעגליכען געשעפט ? פיעלייכט וועט איהר אויסגעפינען אז דאס איז געטהאן געווארען פון עקשנות'דיגע קריעגערייען, וואס אייניגע בעלי בתים זייענען אין דעם שולדיג, און רבנים דארפען אין דעם אין נאנצען ניט אריין געמישט ווערען.

פאר מיר און פאר מיינע בלי בתים וואס מיר האבען איינע מיט אנדערע א קירות הדעת, קען איך פערזיכערען, אז שטענדיג האבען מיר זיך אנגעשטרענגט צו בויען און ניט לאזען פערניכטען.

א דאנק צו דיעזער אנשטרענגונג איז נאך פערהאן א פלאץ דערווייל וואו יעדער איד איז מסכים, אז אידישע דינים ווערען דארטען אויסגעטהיט, וואס עס וועט זיין שפעטער ווייס איך ניט, ווייל יעצט האלט אן די תקופה פון ווערען ערגער און ניט בעסער. מיר וועלן האפען אז עס וועט זיך איבערבייטען אנפאנגענדיג צו ווערען פון ערגער בעסער.

די עצה ווי צו מאכען בעסער איז נאר דורך אחדות און איין אויפגעבייטע הנהגה מיט די אלטע כללים פון האבען שוחטים ירועים וממונים מהקהל, אזוי ווי עס האט זיך געפיהרט דא אין שטאדט ווען די כשרות איז געווען געזיכערט.

מאנטרעאלער שניידער יוניאנס פעראייניגען זיך

מאנטרעאל: — פאר א לאנגע צייט, זענען די אידישע שניידער פון מאנטרעאל געווועזען צוריסען און ארגאניזירט אין צוויי קעמפפענדע יוניאנס.

לעצטע וואך האט אבער א סוף גע־נומען צו דעם.

די פיהרער פון די היגע ארבייטער האבען זיך ענדליך צוזאמענגערעדט און עס איז געשאפען געווארען די לאנג ער־וואר'טעטע איינינקייט אין שניידער טרייד.

דיעזען זונטאג וועט שטאטפינדען א מי־טינג פון אלע שניידער וועלכער וועט געווים גוט הייסען די פערטרעטער פון אלע היענע ארגאניזאציאנען וואס האבען געווידמעט אזוי פיעל צייט דער פעראיי־ניגונגס ארבייט. די פעראייניגונגס קאנ־פערענץ האט ארויסגעלאזען דעם פאלגענ־דען סטייטמענט:

נאך א עצה און א קאנפערענץ פון 19 ארגאניזאציעס און אויך פון אן ענגען בעראטהונגס קאמיטעט פון 5 וועלכער האט אויסגעהערט די פארשטעהער פון ביי־דע קערפערשאפטען איז איינשטימיג אנ־גענומען געווארען דער פאלגענדער פלאן פון שלום, בעשטעהענד פון 5 פונקטען.

1) אלע עקזיסטירענדע שניידער־לאקאלען פון די גארמענט וואורקער און פון דער אמאלגאמייטער פעראייניגונג זיך אין איין קערפערשאפט.

2) די מיטגליעדער פון די רעספעק־טיווע יוניאנס ווערען אריינגענומען אלס אלטע מיטגליעדער אהן אויסאהמע אין דער פעראייניגונגער יוניאן.

3) נייע וואהלען פיר בעאמטע זאלען שטאטפינדען.

4) די פעראייניגטע יוניאן נעהמט איבער די קאסען און חובות פון די אלטע יוניאנס.

5) די פעראייניגטע יוניאן בלייבט אנגעשלאסען אין דער „אמאלגאמייטעד קלאדינג וואירקערס אף אמעריקא".

דיעזער בעשלוס איז איבערגעגעבען געווארען מאנטאג אבענד צו א דושאינט עקזעקוטיוו מיטינג פון ביידע יוניאנס און איז איינשטימיג אנגענומען געווארען. און עס איז ערוועהלט געווארען א פרא־וויזארישער קאמיטעט פון 9 מיט פול מאכט דורכצופיהרען די איובענדערמאהנ־טע בעשליסע.

פרעס קאמיטע:
באראנאווסקי.
ה. רייך.
שניאור.

נוצט
מילנ'ס קוילען
די קוואליטעט ראטען וועט אויך געלד שפארען
אפיס: 88 קינג איסט מיין 5597
פעלעפאן:
פריוואט ברענגס עקספרעס

אין יעדער הויז
ROYAL YEAST CAKES
מעהר געבריכט
רשיעל חייזען
קוקס אין נעבען
מאכט די בעסטע
מאנטרעאל

פאליאסען העלפען ניט אידען

לאנדאן —

דער האלענדישער געלעהרטער פראפע סאר פון וועיק, איז געשיקט געווארען פון זיין רעגיערונג נאך פוילען אם פלאץ צו אונטערזוכען די לאגע פון דיא איינוואה־נער און ער האט אויסגעפונען אז עס הער שען שנאה און פיינשאפט צו די אידען צווישען די פאליאקען.

די שנאה איז אזוי גרויס דאס דיא פאליאקען קימערען זיך ניט ווען אלע אי־דען זאלען אויסשטארבען פון הונגער און זיי עכטוכטען אם פלאץ צו צו די אידען פון די רעליגיע געלדער.

זיי צייגען אויסער דעם ארויס זייער שנאה צו דיא אידען ביי יעדער געלעגענ־הייט און זיי האלטען די אידען פיר פרעמ־דע אין פוילען.

איינגעוואנדערטע און צוגערייזטע אין קאפענהאגען

די קאפענהאגער "וואכענבלאט" שרייבט:

אין קאפענהאגען ווי דאס איז געוויס אויך אין אלע גרעסערע צענטערן פון דיא אויבריגע נייטראלע לענדער, זיינען צו דער שוין בעזעצטער אידישער קאלאניע ביים אויטבריך פון דער מלחמה און אויך אין משך פון די ווייטערע חדשים צוגעקו־מען פיעלע נייע אידישע געסט. די ערש־טע זיינען די "איינגעוואנדערטע" וועל־כע זיינען געקומען מיט דעם נעדאנק זיך אויף שטענדיג אין דעם נייעם מקום צו בעזעטצען און ווען א טהייל פון זיי טראגט זיך אפילו מיט דער אבזיכט פרי־הער אדער שפעטער אויף דעם נייעם וואהן ארט צו פערלאזען אזוי פאלט עס אבער קיינעם פון זיי ניט איין זיך אומצוקערען אהיים, נאר ווייטער נאך איבער דעם ים צו וואנדערען.

די אנדערע דאנענען זיינען די "צור־גערייזטע" וועלכע טראגען זיך פון דעם ערשטען טאג אן און ווייטער מיט דעם מע־דאנק און אפילו מיט דעם וואונש־ווי אמ־ניכסטען זיך אומצוקערהען אין זייערע פערלאזטע היימען. אין קאפענהאגען זיי־נען מיט נאר ווייניגע אויסנאהמען די ערש־טע און די אנדערע אידען פון רוסלאנד.

צווישען די ביידע גרופעס איז א גרויס־סער חלוק אין פיעלע הינזיכטען און בע־זונדערס פאלט אויף דער אונטערשיעד אין דער מאטעריעלער לאגע פון דיא איינע און דיא אנדערע, די איינגעוואנ־דערטע וועלכע זיינען נאך מיט יאהרען שטונדע צום צוג.

יעקב משה: (ראש) אויב דאך עפעס מאכען די מ־(א פארט) דאנקען נאך־כשר'ע מציאה (נעהמט־ניט איליאן די האנד) גאנט זאל דיר געבען כחוו־נישקשה וועסט נאך אם נחת פון סאניטשקא!

איליא מארקאוויטש

טערהייד, נערים יענע מ־לען זיך נאר פריינדליך מיט איבער סאניטשקאן!

יעקב משה (ביים טה־דאס טאל אויך נאנץ זי־שוין זיין גוט, זיי געז־

איליא מארקאוויטש: (פערטראכט) עפעס אזו־איך עס געזעהען, וואס זיינע שליחות? (פוי־איהם שיקען אויספארש־ביי פאהרען אהיים? ?

יעקב משה'ן וויינציג וו־ער איז נור פעהיג צו אנ־אנטלייהען עטליכע קער־ער צו נאר נישט שייך דא וועגנען קיין איינע־נאר נישט אויך אר־ניכט אין אמת אזוי־

איליא מארקאוויטש: (פון זייער־ווייל אין אלע אר־

יעקב משה: אם דא־

יעקב משה: (10-טע פאר־

איליא מארקאוויטש: איז געשיקט געווארען פון זיין רעגיערונג נאך פוילען אם פלאץ צו אונטערזוכען די לאגע פון דיא איינוואה־נער און ער האט אויסגעפונען אז עס הער שען שנאה און פיינשאפט צו די אידען צווישען די פאליאקען.

די שנאה איז אזוי גרויס דאס דיא פאליאקען קימערען זיך ניט ווען אלע אי־דען זאלען אויסשטארבען פון הונגער און זיי עכטוכטען אם פלאץ צו צו די אידען פון די רעליגיע געלדער.

זיי צייגען אויסער דעם ארויס זייער שנאה צו דיא אידען ביי יעדער געלעגענ־הייט און זיי האלטען די אידען פיר פרעמ־דע אין פוילען.

איינגעוואנדערטע און צוגערייזטע אין קאפענהאגען

די קאפענהאגער "וואכענבלאט" שרייבט:

אין קאפענהאגען ווי דאס איז געוויס אויך אין אלע גרעסערע צענטערן פון דיא אויבריגע נייטראלע לענדער, זיינען צו דער שוין בעזעצטער אידישער קאלאניע ביים אויטבריך פון דער מלחמה און אויך אין משך פון די ווייטערע חדשים צוגעקו־מען פיעלע נייע אידישע געסט. די ערש־טע זיינען די "איינגעוואנדערטע" וועל־כע זיינען געקומען מיט דעם נעדאנק זיך אויף שטענדיג אין דעם נייעם מקום צו בעזעטצען און ווען א טהייל פון זיי טראגט זיך אפילו מיט דער אבזיכט פרי־הער אדער שפעטער אויף דעם נייעם וואהן ארט צו פערלאזען אזוי פאלט עס אבער קיינעם פון זיי ניט איין זיך אומצוקערהען אהיים, נאר ווייטער נאך איבער דעם ים צו וואנדערען.

די אנדערע דאנענען זיינען די "צור־גערייזטע" וועלכע טראגען זיך פון דעם ערשטען טאג אן און ווייטער מיט דעם מע־דאנק און אפילו מיט דעם וואונש־ווי אמ־ניכסטען זיך אומצוקערהען אין זייערע פערלאזטע היימען. אין קאפענהאגען זיי־נען מיט נאר ווייניגע אויסנאהמען די ערש־טע און די אנדערע אידען פון רוסלאנד.

צווישען די ביידע גרופעס איז א גרויס־סער חלוק אין פיעלע הינזיכטען און בע־זונדערס פאלט אויף דער אונטערשיעד אין דער מאטעריעלער לאגע פון דיא איינע און דיא אנדערע, די איינגעוואנ־דערטע וועלכע זיינען נאך מיט יאהרען שטונדע צום צוג.

יעקב משה: (ראש) אויב דאך עפעס מאכען די מ־(א פארט) דאנקען נאך־כשר'ע מציאה (נעהמט־ניט איליאן די האנד) גאנט זאל דיר געבען כחוו־נישקשה וועסט נאך אם נחת פון סאניטשקאן!

איליא מארקאוויטש

טערהייד, נערים יענע מ־לען זיך נאר פריינדליך מיט איבער סאניטשקאן!

יעקב משה (ביים טה־דאס טאל אויך נאנץ זי־שוין זיין גוט, זיי געז־

איליא מארקאוויטש: (פערטראכט) עפעס אזו־איך עס געזעהען, וואס זיינע שליחות? (פוי־איהם שיקען אויספארש־ביי פאהרען אהיים? ?

יעקב משה'ן וויינציג וו־ער איז נור פעהיג צו אנ־אנטלייהען עטליכע קער־ער צו נאר נישט שייך דא וועגנען קיין איינע־נאר נישט אויך אר־ניכט אין אמת אזוי־

איליא מארקאוויטש: (פון זייער־ווייל אין אלע אר־

יעקב משה: אם דא־

יעקב בין איך! !

וועסטו